Savikon aurinkovoimalan osayleiskaavan ehdotus

Maankäyttölautakunta 16.09.2025 § 14

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Osayleiskaavaluonnos koskee Savikon aluetta, joka sijaitsee noin kilometrin päässä Nurmijärven kirkonkylän pohjoispuolella ja Rajamäen taajaman itäpuolella, valtatien 3 (E12) ja seututien 130 tuntumassa. Hankkeeseen ryhtyvä suunnittelee aurinkoenergian tuotantoa kaava-alueelle. Kaavoitettava alue on noin 454 ha. Kaavoituksen tavoitteena on mahdollistaa teollisen mittaluokan aurinkovoiman, sekä siihen liittyvien paneelikenttien, huoltoteiden, ojien, aitojen, muuntamoiden, vesienkäsittelyrakenteiden, sähköasemien, energiavarastojen liityntäjohtojen sekä vastaavien voimalassa tarvittavien rakenteiden ja rakennusten rakentaminen. Kaavaprosessin edetessä selvitetään mahdollisuutta laatia alueidenkäyttölain (AKL) 44 §:n mukainen oikeusvaikutteinen osayleiskaava, jota voitaisiin käyttää suoraan aurinkoenergian tuotantolaitoksen rakentamisluvan myöntämisen perusteena.

Aurinkovoimalahankkeen tavoitteena on toteuttaa tuotannollisesti ja teknis-taloudellisesti toteutettavissa oleva noin 165 ha laajuinen aurinkovoimala. Kaavoituksen tavoitteena on mahdollistaa toiminto alueelle ja arvojen turvaaminen muun muassa lieventämällä hankkeesta aiheutuvia mahdollisia haittoja lähialueen asukkaille, ympäristölle ja elinkeinotoiminnalle sekä muille osallisille. Hanke lisää kunnallis-, kiinteistö- ja yhteisöverotuloja työllistämisvaikutuksen ja yritystoiminnan lisääntymisen kautta.

Kaavoitettava alue on laajuudeltaan noin 454 ha (4,5 km^2) ja varsinaisiksi voimala-alueiksi kaavoitettavia alueita on noin 174 ha (1,7 km^2). Voimala-alueiksi kaavoitettavat alueet sisältävät alueella jo olemassa olevan Helen Oy:n aurinkovoimalan. Kaava-aluerajaus kattaa myös sähkönsiirron liityntäkaapelin vaihtoehtoiset reitit, jotka on tarkoitus esittää kaavassa ohjeellisina.

Kaava-alueen eteläpuolisen osuuden on tarkoitus toimia ns. vaiheosayleiskaavana, jossa ohjataan ainoastaan sähkönsiirron liityntäkaapelin rakentamista sekä liittymistä sähköverkkoon, eikä alueelle ole tarkoitus osoittaa muuta maankäyttöä. Vaiheosayleiskaava-aluetta kaavassa on noin 205 ha (2,1 km^2).

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että kaavalla mahdollistetaan nykyisen avoimen peltomaiseman muuttuminen teolliseen aurinkovoimala käyttöön. Voimalan toteutuminen edistäisi Suomen tavoitetta vähentää kansallisia kasvihuonekaasupäästöjä sekä tavoitetta saavuttaa hiilineutraalius vuoteen 2035 mennessä.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Elinvoimalautakunta päätti Savikon aurinkovoimalan osayleiskaavan vireilletulosta ja suunnittelualueen alustavasta rajauksesta 23.1.2025. Samalla elinvoimalautakunta hyväksyi kaavan laatijaksi Arkkitehtitoimisto AJAK Oy:n, joka on laatinut aurinkovoimahankkeeseen liittyvän hankeselostuksen vuonna 2024. Savikon aurinkovoimala tukee Nurmijärven kuntastrategian 2022–2030 vastuullisuustoimintaperiaatetta huomioimalla ympäristö- ja ilmastonäkökulmat kunnan toiminnassa. Osayleiskaavaluonnos on maakuntakaavan mukainen.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Suunnittelualue on pääosin maa- ja metsätalousaluetta. Voimala-alueiksi kaavoitettavat alueet sijoittuvat kokonaan peltoalueille, lukuun ottamatta noin kahden hehtaarin kokoista, jo ennestään avohakattua metsikköä. Alueen asutus on keskittynyt hajanaisesti olemassa olevan tiestön varrelle. Kaavoitettavien voimala-alueiden reunoilla sijaitsee yksittäisiä asuinrakennuksia sekä yksi vapaa-ajan kiinteistö, jotka huomioidaan voimalan tarkemmassa suunnittelussa. Mahdollisia lieventämistoimenpiteitä ovat mm. näkösuoja-vyöhykkeet, joilla saadaan hallittua näkymävaikutuksia. Aurinkovoimaloiden invertterit sijoitetaan myös siten, ettei niistä aiheudu meluhaittaa lähialueen asutukselle.

Vuorovaikutus kaavan valmisteluaikana

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot kaavaluonnoksen valmistelun aikana saaduista viranomaisten kannanotoista ja osallisten mielipiteistä sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Savikon aurinkovoimalan osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on ollut nähtävillä lausuntoja ja mielipiteitä varten 3.–26.3.2025. OAS:asta toimitettiin yhteensä 9 lausuntoa ja 21 mielipidettä. Lausunnoissa ja mielipiteissä aiheiksi nousivat, kaavoitettavan aurinkovoimalan sijainti, kaavoitukseen liittyvä tiedottaminen, luontoarvojen huomiointi, vaikutukset kiinteistöjen arvoon ja harjoitettaviin elinkeinoihin, paloturvallisuus, vaikutukset eläinten liikkumiseen alueella sekä huoli aurinkovoimalahankkeen ympäristöhyödyistä.

Alueidenkäyttölain edellyttämä aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin 2. huhtikuuta 2025. Neuvottelussa käytiin läpi useita viranomaisnäkökulmia aurinkovoimalahankkeen kaavoitukseen ja vaikutuksiin liittyen. Teemoiksi viranomaisneuvottelussa nousivat muun muassa pohjavesialueet, hulevesien hallinta, maisema, liikennejärjestelyt ja arkeologiset kohteet.

Esittelijä

Tekninen johtaja

Esitys

Maankäyttölautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle 14.8.2025 päivätyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman, osayleiskaavaluonnoksen liitteineen ja muun valmisteluaineiston hyväksymistä jatkosuunnittelun pohjaksi, asettamista nähtäville sekä pyytämään lausuntoja ja mielipiteitä kaavan valmisteluaineistosta. Sekä antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet esitettyihin mielipiteisiin ja kannanottoihin. Pöytäkirja tarkastetaan pykälän osalta heti kokouksessa.

Valmistelija

Perttu Pulkka, yleiskaavapäällikkö, perttu.pulkka(at)nurmijarvi.fi
Juho Noro, yleiskaavasuunnittelija, juho.noro(at)nurmijarvi.fi

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Jakelu

Hakijat
Perttu Pulkka, yleiskaavapäällikkö
Juho Noro, yleiskaavasuunnittelija
Niina Hiltunen, kaavavalmistelija

Kunnanhallitus 22.09.2025 § 161

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Esitys

Kunnanhallitus päättää hyväksyä 14.8.2025 päivätyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman, osayleiskaavaluonnoksen liitteineen ja muun valmisteluaineiston jatkosuunnittelun pohjaksi ja asettaa sen nähtäville, sekä pyytää lausuntoja ja mielipiteitä kaavan valmisteluaineistosta. Sekä antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet esitettyihin mielipiteisiin ja kannanottoihin.

Valmistelija

yleiskaavapäällikkö Perttu Pulkka, perttu.pulkka(at)nurmijarvi.fi
yleiskaavasuunnittelija Juho Noro, juho.noro(at)nurmijarvi.fi

Käsittely

Puheenjohtaja Arto Hägg ilmoitti esteellisyydestä (yhteisöjäävi, Nurmijärven Sähkö Oy:n hallituksen jäsen; hallintolaki 28.1 § 5) osallistua asian käsittelyyn ja päätöksentekoon ja poistui kokouksesta. Hänen tilalleen kokoukseen liittyi varajäsen Jussi Malkamäki.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Arto Hägg poistui esteellisenä kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Puheenjohtajana tämän asian osalta toimi Kallepekka Toivonen.

Maankäyttölautakunta 27.10.2026 § 55

Elinvoimalautakunta päätti Savikon aurinkovoimalan osayleiskaavan vireilletulosta ja suunnittelualueen alustavasta rajauksesta 23.1.2025. Samalla elinvoimalautakunta hyväksyi kaavan laatijaksi Arkkitehtitoimisto AJAK Oy:n.

Maankäyttölautakunta käsitteli kaavaluonnosta kokouksessaan 16.9.2025 § 14. Kunnanhallitus hyväksyi osayleiskaavaluonnoksen asetettavaksi nähtäville 22.9.2025 § 161.

Osayleiskaavan luonnoksen yleisötilaisuus pidettiin 30.10.2025. Yleisötilaisuudessa oli noin 40 osallistujaa. Yleisötilaisuuden muistio on julkaistu kunnan verkkosivuilla.

Osayleiskaavaluonnos oli nähtävillä 13.10–11.11.2025. Kaavaluonnoksesta saatiin 9 lausuntoa ja 28 mielipidettä. Lausunnoissa korostuivat erityisesti pohjavesiin liittyvät kysymykset sekä vaikutusten arviointien ja selvitysten täydentämistarve, mukaan lukien maisema-, luonto- ja

kulttuuriympäristövaikutukset. Useat lausunnonantajat pitivät tarpeellisena pohjavesivaikutusten selvittämistä (mm. paineellisen pohjaveden esiintyminen ja vaikutukset vedenottamoihin) ja kaavamääräysten tiukentamista pohjavesien suojaamiseksi. Lausunnoissa pyydettiin myös maisema- ja kulttuuriympäristövaikutusten aiempaa perusteellisempaa selvittämistä ja arviointia sekä maisemavaikutusten lieventämistoimenpiteiden kehittämistä.

Mielipiteissä esille nousivat maisema-, luonto-, pohjavesi-, turvallisuus- ja liikennevaikutukset sekä suojavyöhykkeet ja hankkeen sijoittumiseen liittyvät näkökohdat. Useissa mielipiteissä vastustettiin pelto- ja maalaismaiseman muuttumista teollisen mittakaavan aurinkovoima-alueeksi sekä koettiin hankkeen heikentävän asumisviihtyvyyttä ja virkistystä. Useat mielipiteet korostivat pohjavesialueelle rakentamisen riskejä sekä vaikutuksia vedenottamoihin ja talousvesikaivoihin. Monet kyseenalaistivat peltoalueiden energiantuotantoon muuttamisen järkevyyden, vedoten myös ohjaaviin linjauksiin tai sääntelyyn. Useissa mielipiteissä pidettiin luontoselvityksiä puutteellisina ja pyydettiin niitä täydennettäviksi ja monien mukaan aurinkovoimalalla olisi negatiivisia vaikutuksia eläimistöön. Rakentamisen aikaisista liikenne- ja turvallisuusasioista erityisesti raskaan liikenteen lisääntyminen ja Keikkumäentien turvallisuus (etenkin lapsille ja nuorille), nousi toistuvasti esiin. Useat ilmaisivat huolensa siitä, että aurinkovoimala heikentäisi alueen houkuttelevuutta ja laskisi asuntojen sekä kiinteistöjen arvoa. Näkösuojavyöhykkeistä oli monen suuntaisia mielipiteitä, joissa eniten toivottiin niiden kaventamista ja muutoksia käytettävään kasvillisuuteen. Liityntäkaapeli toivottiin toteutettavan tien 130 yhteyteen.

Vastineet kaavaluonnoksesta saatuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin on liitetty kaava-aineistoon.

Savikon aurinkovoimalan osayleiskaavan tavoitteena on mahdollistaa aurinkovoimalan rakentaminen Nurmijärven Savikkoon ja sen lähialueille. Kaava-alue sijaitsee noin kilometrin päässä Nurmijärven kirkonkylän taajamasta pohjoiseen ja kilometrin päässä Rajamäen taajamasta itään. Alue sijoittuu valtatien 3 (E12) ja seututien 130 läheisyyteen, teiden kulkiessa osittain kaava-alueen läpi pohjois-etelä suunnassa.

Hankkeeseen ryhtyvä Yrjö ja Hanna -säätiön hallinnoima projektiyhtiö Sun Rajamäki Oy suunnittelee aurinkoenergian tuotantoa kaava-alueelle. Kaavoituksen tavoitteena on mahdollistaa teollisen mittaluokan aurinkovoimalan, sekä siihen liittyvien paneelikenttien, huoltoteiden, ojien, aitojen, muuntamoiden, vesienkäsittelyrakenteiden, sähköasemien, energiavarastojen, liityntäjohtojen sekä vastaavien voimalassa tarvittavien rakenteiden ja rakennusten rakentaminen. Hankkeen tavoitteena on myös turvata alueen arvoja muun muassa lieventämällä hankkeesta aiheutuvia mahdollisia haittoja lähialueen asukkaille, ympäristölle ja elinkeinotoiminnalle sekä muille osallisille. Kunnan tavoitteena on sovittaa yhteen teollisen luokan aurinkovoimala ja alueen muu maankäyttö sekä ottaa huomioon ympäristöarvot ja ilmastotavoitteet.

Hanke lisää kunnallis-, kiinteistö- ja yhteisöverotuloja työllistämisvaikutuksen ja yritystoiminnan lisääntymisen kautta. Suunniteltu aurinkovoimala lisäisi kotimaisen aurinkovoiman tuotantoa ja edistäisi kansallisen energia- ja ilmastostrategian mukaisia tavoitteita energiahuollon ja omavaraisuuden turvaamisesta sekä uusiutuvan energian tuotannon lisäämisestä. Savikon aurinkovoimala tukee Nurmijärven kuntastrategian 2025–2030 tavoitteita vastuullisuuden, rohkean uudistumisen ja yritysmyönteisyyden näkökulmista edistämällä uusiutuvaa energiatuotantoa sekä mahdollistamalla uusia investointeja. Savikon aurinkovoimala tukee Nurmijärven tavoitetta olla hiilineutraali kunta vuoteen 2035 mennessä.

Kaavaprosessin tavoitteena on laatia alueidenkäyttölain (44 §) mukainen oikeusvaikutteinen osayleiskaava, jota on tarkoitus käyttää suoraan aurinkoenergian tuotantolaitoksen rakentamisluvan myöntämisen perusteena. Teollisen mittaluokan aurinkovoimaloita koskevaa vakiintunutta luvituskäytäntöä tai viranomaisohjeita luvittamisen menettelytavoista ei ole vielä

saatavilla. Kaavoitusprosessissa seurataan alueidenkäyttölain uudistusta, erityisesti siltä osin kuin se koskee aurinkovoimayleiskaavaa, ja sen soveltuvuutta tähän kaavoitushankkeeseen arvioidaan kaavan hyväksymisvaiheessa.

Kaava-alue on laajuudeltaan noin 454 ha. Kaava-alue jakautuu kahteen osaan: pohjoiseen osaan, jossa ohjataan aurinkovoimala-alueiden rakentamista, sekä eteläiseen osaan, jossa ohjataan aurinkovoimala-alueiden liittymistä sähköverkkoon vaihtoehtoisilla ohjeellisilla maakaapelireiteillä. Eteläinen osa toimii vaiheosayleiskaavana, jossa alueelle ei osoiteta muuta maankäyttöä maakaapelireittien lisäksi. Vaiheosayleiskaava-aluetta kaavassa on noin 205 ha.

Aurinkovoimatuotantoon tarkoitetut energiatuotannon alueet on esitetty kaksoismerkinnällä EN/au/M-1: Aurinkovoimatuotantoon tarkoitettu energiatuotannon alue / Maa- ja metsätalousvaltainen alue. Kaksoismerkintä ja siihen liittyvä määräys mahdollistavat maataloustoiminnan alueella ennen energiantuotannon alkamista sekä sen päättymisen jälkeen. Energiatuotannon alueita on osoitettu kaavassa noin 174 ha. Lisäksi kaavassa on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaisia alueita (M-12) sekä maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY-2).

Osayleiskaavaehdotuksen rajaus sekä aurinkovoiman tuotantoon tarkoitettujen energiantuotannon alueiden rajaukset on säilytetty luonnosvaiheen mukaisina. Kaavaratkaisua on ehdotusvaiheessa kehitetty erityisesti täydentämällä kaavaselostusta ja vaikutusten arviointia sekä tarkistamalla kaavamerkintöjä ja -määräyksiä. Muutokset ovat koskeneet muun muassa aurinkovoiman tuotantoalueiden rinnakkaistoimintojen täsmentämistä sekä maisemallisten lieventämistoimenpiteiden tarkentamista alueen avoimen maisemarakenteen huomioimiseksi. Lisäksi energiantuotannon alueita koskevia määräyksiä on täsmennetty erityisesti pinta- ja pohjavesien huomioimisen sekä vesienhallintaan liittyvien lieventämistoimenpiteiden osalta. Sähköaseman ja energiavaraston sijaintia osoittavalle sä-1-alueelle on osoitettu rakennusoikeutta 3 000 k-m².

Kaavaselostuksessa vaikutusten arviointia on täydennetty saadun palautteen sekä ehdotusvaiheessa laadittujen uusien selvitysten pohjalta. Uusia selvityksiä ovat muun muassa pohjavesi- ja pintavesiselvitykset, hiilitaselaskelma, kulttuuriympäristöselvityksen täydennys sekä kaapelireittien luontoselvitys. Selvitysten tulokset on huomioitu kaavaratkaisussa ja vaikutusten arvioinnissa.

Esittelijä

Tekninen johtaja

Esitys

Maankäyttölautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle, että se

1. hyväksyy 21.10.2026 päivätyn osayleiskaavaehdotuksen,

2. asettaa kaavaehdotuksen julkisesti nähtäville AKL 65 §:n ja MRA 27 §:n mukaisessa tarkoituksessa 30 vuorokauden ajaksi sekä pyytää siitä tarvittavat lausunnot ja muistutukset, ja

3. hyväksyy vastinekoosteessa esitetyt vastineet kaavaluonnoksesta annettuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Valmistelija

Crista Toivola, asemakaavapäällikkö, crista.toivola(at)nurmijarvi.fi
Juho Noro, yleiskaavasuunnittelija, juho.noro(at)nurmijarvi.fi

Käsittely

Maankäyttölautakunnan jäsen Pia Vannesluoma ilmoitti esteellisyydestään (yhteisöjäävi, Nurmijärven Sähkö Oy:n hallituksen jäsen, hallintolaki 28.1 § 5) eikä osallistunut asiasta käytävään keskusteluun ja päätöksentekoon ja poistui kokouksesta.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Maankäyttölautakunnan jäsen Pia Vannesluoma poistui esteellisenä kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän pykälän osalta kokouksessa.

Jakelu

Hakijat
Asemakaavapäällikkö
Yleiskaavasuunnittelija
Kaavavalmistelija

Kunnanhallitus 02.11.2026
71/10.02.02/2025

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Esitys

Kunnanhallitus päättää

1. hyväksyä 21.10.2026 päivätyn osayleiskaavaehdotuksen,

2. asettaa kaavaehdotuksen julkisesti nähtäville AKL 65 §:n ja MRA 27 §:n mukaisessa tarkoituksessa 30 vuorokauden ajaksi sekä pyytää siitä tarvittavat lausunnot ja muistutukset, ja

3. hyväksyä vastinekoosteessa esitetyt vastineet kaavaluonnoksesta annettuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin.

Valmistelija

Crista Toivola, asemakaavapäällikkö, crista.toivola(at)nurmijarvi.fi
Juho Noro, yleiskaavasuunnittelija, juho.noro(at)nurmijarvi.fi

Päätös

Jakelu

Hakijat
Asemakaavapäällikkö
Yleiskaavasuunnittelija

Kaavavalmistelija